

**Військовий інститут
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка**

Кафедра військової політології

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування підрозділу Збройних Сил України.

Тема 8. Методика організації морально-психологічного забезпечення застосування підрозділу (частини).

Заняття 3. Організація взаємодії в інтересах морально-психологічного забезпечення ведення бойових дій підрозділу.

Навчальна та виховна мета

Розкрити сутність та зміст організації взаємодії в інтересах морально-психологічного забезпечення ведення бойових дій підрозділу.

Розглянути методику організації контролю та надання допомоги підлеглим в інтересах виконання бойового завдання.

Сприяти вихованню у слухачів почуття особистої відповідальності за організацію МПЗ в ході подальшої практичної діяльності у військах.

Навчальні питання

1

- Сутність, зміст та основні питання взаємодії в інтересах морально-психологічного забезпечення ведення бойових дій підрозділу.

2

- Методика організації контролю та надання допомоги підлеглим в інтересах виконання бойового завдання.

Навчальна література

1. Конституція України. - К., 1996. – 80 с.
2. Статути Збройних Сил України. – К.: Варта, 1999.
3. Воєнна доктрина України. / Указ Президента України № 555/2015 від 24 вересня 2015 року
4. Про Стратегічний оборонний бюлетень України. / Указ Президента України № 240/2016 від 6 червня 2016 року.
5. Про Стратегію національної безпеки України. / Указ Президента України № [287/2015](#) від 26 травня 2015 року.
6. Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України. / Указ Президента України № 92/2016 від 14 березня 2016 року.
7. Наказ ГШ ЗС України від 22.05.17 р. № 183 “ Про затвердження Положення про структури морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України”.
8. **Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 27.04 18 р. №173 ДСК.**
9. Організаційно-методичні вказівки щодо організації морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України у 2020 році.
0. **Бойовий статут механізованих та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II. Батальйон, рота. МО України, 2016.**
1. Коупленд Н. Психология и солдат / Пер.с англ. – М.,1958.

ВИДИ ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗС України

**Оперативне
(бойове)**

**Морально -
психологічне**

Технічне

Тилове

Медичне

**Вид всебічного забезпечення, підготовки і
ведення бойових дій, який має за мету**

**формування, підтримання
та поновлення МПС
особового складу військ
(сил),**

***необхідного для
успішного виконання
завдань за
призначенням.***

**МПЗ проводиться безперервно, цілеспрямовано і чим
складніша та напруженіша обстановка – тим активніше.**

МПЗ застосування військ (сил)

За
метою

За
завдання
ми

За часом

За
місцем

заходів
впливу

сукупність узгоджених
і взаємопов'язаних

на свідомість і
психіку, МПС
особового
складу військ
(сил),

які проводяться за
єдиним замислом і
планом під час
застосування військ
(сил).

МПЗ в бойових умовах

Здійснюється з метою

забезпечення комплексного та ефективного впливу з боку службових осіб органів військового управління

на свідомість і психіку

МПС особового складу

який забезпечить виконання завдань за будь-яких умов обстановки.

Мета МПЗ досягається

**Цілес
прямо
вано
ю та
органі
зован
ою
діяль
ністю**

- Командирів усіх рівнів
- Начальників
- Штабів
- Органів МПЗ військового управління

ЩОДО

Формування, підтримання та поновлення

МПС, морально-бойових якостей особового складу ЗС України

Необхідних для успішного виконання поставлених перед військами (силами) завдань.

Об'єктом МПЗ
є особовий
склад ЗС
України.

Предметом
МПЗ є МПС
особового
складу ЗС
України.

Реалізація завдань МПЗ
здійснюється із
залученням відповідних
сил і засобів.

Завдання МПЗ
виконуються штатними
(наявними) силами і
засобами

А також іншими
засобами, які
використовуються в
інтересах МПЗ.

**Заступнику
командира
батальйону (роти)
з МПЗ необхідно
застосовувати такі
способи
організації МПЗ,
які б відповідали
сучасним
поглядам на
ведення бою,
мобілізації
військовослужбов
ців на розгром
противника.**

**Послідовність і зміст роботи
заступника командира
батальйону (роти) з МПЗ в ході
застосування військ (сил)
базується**

**На глибокому знанні ним
природи сучасного
загальновійськового бою,
розумінні загального
алгоритму роботи органів
управління по підготовці
бою, насамперед свого
командира.**

Підготовка бою (дій)
батальйону (роти)

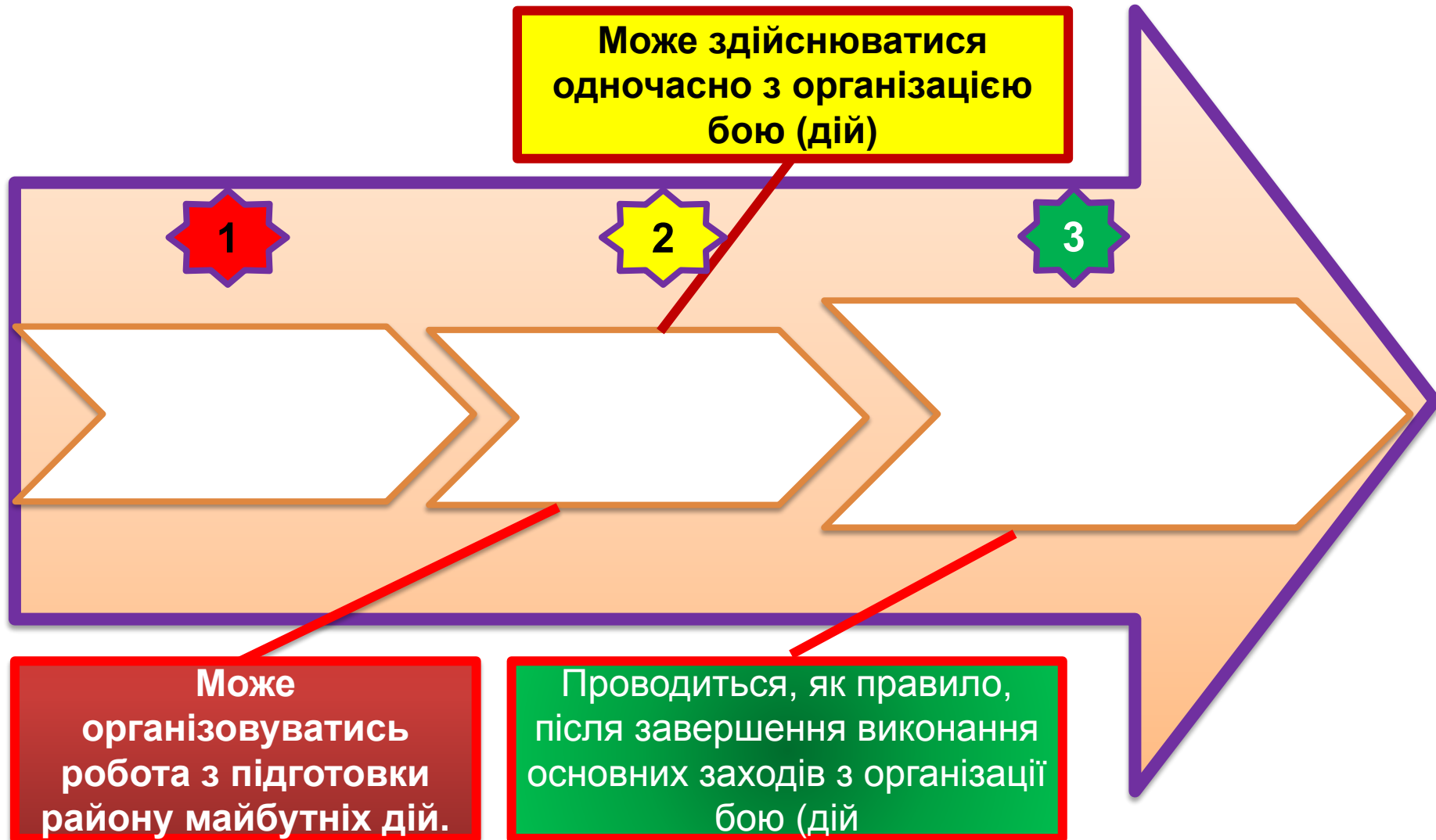
Розпочинається з отриманням
бойового наказу (розпорядження)

**Продовжується впродовж
усього періоду часу**

Відведеного
на
приведення
батальйону
(роти) в
готовність
до
виконання
завдання

Підготовка бою (дій) включає:

Організація командиром бою (дій)

включає:

Усвідомлення завдання

1

Оцінювання обстановки

2

Визначення замислу і
завершення формулювання
рішення

3

Постановку бойових
завдань підрозділам

4

Організацію взаємодії,
управління та всебічного
забезпечення бою (дій)

5

Детальну розробку порядку
дій і оформлення бойових
документів.

6

У результаті організації
бою (дій) детально
розробляються

Послідовність, терміни та
способи дій усіх сил і
засобів

що відображаються у
відповідних бойових та
інших документах.

Умов
обстано
вки

Отриманого
завдання

Наявності
часу

Може проводитися

Методом послідовної
роботи

Методом паралельної
роботи

Робота командира і штабу з
підготовки бою (дій) залежить
від

а також комплексно
шляхом поєднання
різних методів

Організаторська робота в інтересах МПЗ передбачає:

1. Організацію управління МПЗ.

2. Організацію взаємодії в інтересах МПЗ.

3. Організацію підготовки сил та забезпечення військ (сил) засобами МПЗ.

4. Організацію контролю та надання допомоги підлеглим.

Перше питання

Сутність, зміст та основні питання взаємодії в інтересах морально-психологічного забезпечення ведення бойових дій підрозділу.

Організаторська робота в інтересах МПЗ бойових дій батальйону (роти)

Важлива і складна частина управлінської діяльності командира, його заступників і штабу.

Вона є етапом практичної реалізації рішення командира на бій (дії).

Загальна матриця дій в ході практичної роботи щодо виконання поставленого бойового завдання

Командир батальйону (роти)

6. Постановка бойових завдань підрозділам

- здійснюється бойовим наказом (попередніми бойовими розпорядженнями)
- у ході бою – бойовим розпорядженням.

В основних питаннях всебічного забезпечення визначає мету та основні завдання МПЗ, на яких зосередити основні зусилля при підготовці та в ході ведення бою (дій).

Заступник з МПЗ

6. Бере участь у віддачі наказу, уточнює завдання з МПЗ командирам підпорядкованих підрозділів.

Постановка завдань здійснюється через розпорядження командира з МПЗ

Загальна матриця дій в ході практичної роботи щодо виконання поставленого бойового завдання

Командир батальйону (роти)

7. Організація взаємодії

- Взаємодія організовується на місцевості на глибину зору, а по карті (на макеті місцевості, засобах автоматизації управління) – на всю глибину бойового завдання.

Заступник з МПЗ

7. Організує взаємодію з питань МПЗ

- ❖ з приданими та підтримуючими підрозділами
- ❖ сусідами
- ❖ місцевими органами влади

Взаємодія

Широкий загальний термін, що позначає таку сумісну дію кількох об'єктів або суб'єктів при якій результат дії одного з них впливає на інші, що змінює їхню динамічну поведінку.

Сутність взаємодії

Узгоджені дії частин і підрозділів як одного, так і різних видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ, які беруть участь у бою, у тому числі й інші військові формування та правоохоронні органи (ІВФ і ПрО) в інтересах успішного виконання поставлених перед ними спільних завдань.

Узгодження зусиль військ в інтересах загальновійськових підрозділів (частин), що діють на напрямку зосередження основних зусиль або напрямку головного удару.

Значення і мета взаємодії

Значення взаємодії

Дозволяє найбільш повно використовувати бойові можливості підрозділів з урахуванням їх якісних відмінностей і властивостей застосовуваної зброї.

Мета взаємодії

Найбільш ефективно використання бойової потужності підрозділів, що беруть участь в загальновійськовому бою.

За допомогою взаємодії доповнюються слабкі сторони одних військ і зброї сильними сторонами інших, завдяки чому досягається значне збільшення загальної потужності впливу на противника.

Зміна поглядів на структуру та тактику (способи) застосування військових формувань

Створення невеликих за кількістю, але мобільних, боєздатних формувань, які здатні виконувати поставлені завдання на будь-якому з небезпечних напрямків. До складу таких угруповань будуть входити підрозділи частин різних родів військ, а це вимагає пошуку нових рішень з організації та підтримання взаємодії між ними.

Вимоги сучасного загальновійськового бою до взаємодії

Цілеспрямованість

передбачає жорстку централізацію його організації з наданням в рамках загального задуму бою широкої ініціативи всім командирам, особливо в ході бою в глибині і при різких змінах бойової обстановки

Безперервність

досягається підтриманням високої готовності підрозділів до виконання завдань у складній обстановці, своєчасним здійсненням заходів щодо організації та уточнення системи взаємодії в ході бою, а також забезпеченням надійної роботи системи управління

Стійкість

передбачає збереження здатності створеної системи працювати в умовах масованого впливу противника різними засобами ураження і виведення з ладу окремих взаємодіючих ланок

Гнучкість

досягається можливістю видозмінювати її, вносити корективи в дії підрозділів при різких змінах обстановки

Завдання штабу військової частини щодо забезпечення роботи командира з організації взаємодії:

- 1. Підготовка даних обстановки і оперативно-тактичних розрахунків, які необхідні командирі військової частини для організації взаємодії.**
- 2. Розробка проекту планової таблиці взаємодії .**
- 3. Підготовка робочих місць (на місцевості, на макеті місцевості), на яких командир військової частини буде працювати під час організації взаємодії.**
- 4. Організація охорони та оборони групи командира військової частини під час роботи на місцевості та забезпечення зв'язку командира з КП військової частини, підпорядкованими підрозділами та вищестоящим штабом.**
- 5. Організація зустрічі командира військової частини з командирами підрозділів, командирами взаємодіючих підрозділів і сусідами.**
- 6. Надання практичної допомоги командирі військової частини під час його роботи щодо організації взаємодії.**
- 7. Запис вказівок командира військової частини з питань взаємодії та доведення їх до командирів та штабів підпорядкованих і взаємодіючих частин та підрозділів.**
- 8. Розробка єдиних сигналів управління і взаємодії та доведення їх до підпорядкованих і взаємодіючих частин та підрозділів.**
- 9. Організація зв'язку взаємодії.**
- 10. Завершення розробки планової таблиці взаємодії та відображення питань взаємодії на плану оборонного бою.**

Етапи організації взаємодії

1.

- визначаються (уточнюються) вихідні дані

2.

- здійснюється розробка проектів бойових документів і підготовка до організації взаємодії

3.

- завершується розробка проектів бойових документів по організації взаємодії, які затверджуються командиром

При цьому командир деталізує в необхідній мірі ті головні питання взаємних дій підрозділів, які були доведені при постановці бойових завдань, конкретизує порядок підтримання взаємодії і відновлення його в ході бою.

Організацію взаємодії командир батальйону (роти) здійснює за участю

Командирів штатних підрозділів

Командирів доданих підрозділів

Командирів підтримуючих (взаємодіючих) підрозділів

Внутрішня і зовнішня взаємодія

Внутрішня взаємодія

здійснюється між підрозділами або частинами, що підпорядковані різним командирам

Зовнішня

взаємодія між підрозділами щодо основних питань організовується старшим командиром, а по іншим питанням вони узгоджують порядок спільних дій самі, на підставі вказівок старшого командира

Усвідомлення отриманого завдання

Проводиться з метою вивчення вихідних даних для підготовки бою (дій).

За результатами усвідомлення отриманого завдання командир батальйону (роти) визначає першочергові заходи, які необхідно виконати негайно і віддає вказівки щодо організації бою (дій) і підготовки батальйону (роти).

- мета майбутніх дій
- замисел старшого командира (особливо способи розгрому противника)
- завдання, які виконуються силами і засобами старшого командира на напрямку дій батальйону (роти)
- бойове завдання, місце в бойовому порядку та роль батальйону (роти) у бою (діях)
- **завдання сусідів і порядок організації взаємодії з ними**
- час готовності до виконання завдання

Під час оцінювання обстановки

Під час
оцінювання
своїх військ
і сусідів
вивчається

- склад, положення, стан та можливості штатних і доданих підрозділів, забезпеченість їх запасами МТЗ, укомплектованість особовим складом, його МПС і навченість;
склад, положення і характер дій сусідів та умови взаємодії з ними.

Загальна матриця дій в ході підготовки пропозицій до замислу командира щодо виконання поставленого бойового завдання

Командир б (р)

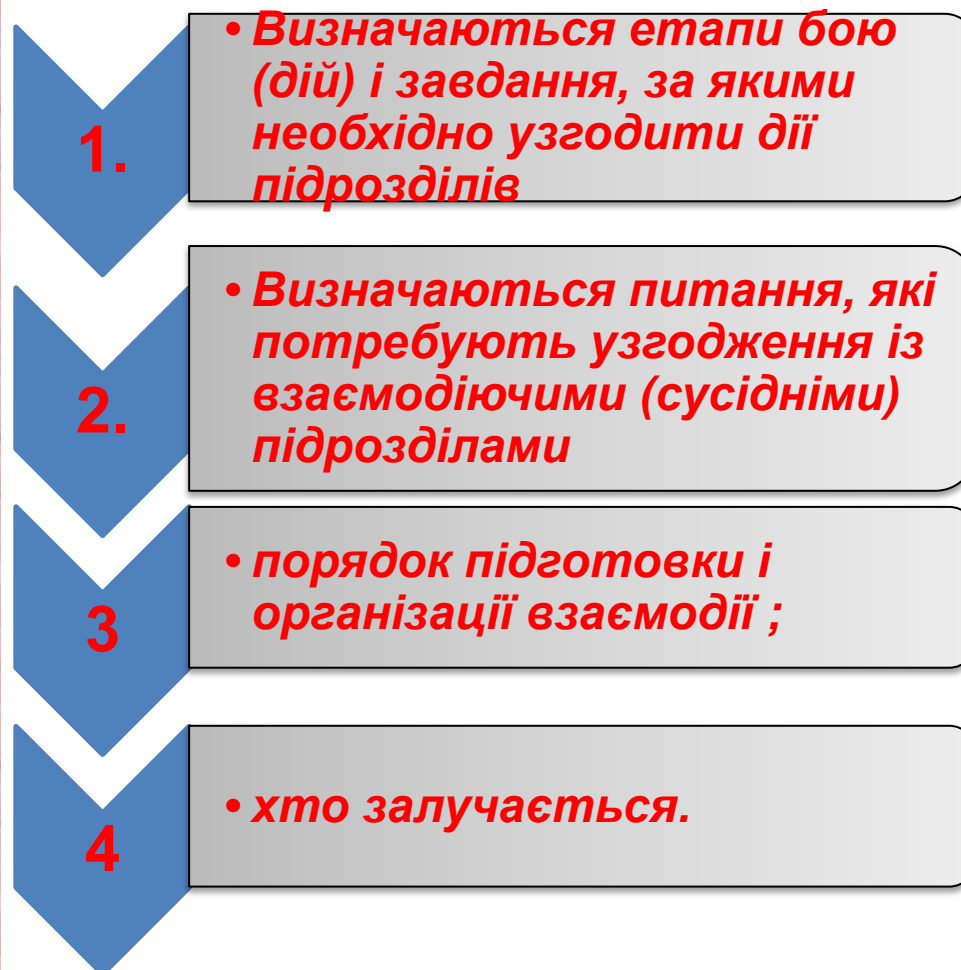
3. Визначення замислу

- полягає у встановленні порядку і способів виконання отриманого завдання.

4. Завершення формулювання рішення

- визначає (уточнює) бойові завдання підрозділам (елементам бойового порядку),
- **визначає (уточнює) основні питання взаємодії**, організації управління і всебічного забезпечення бою (дій).

Визначає (уточнює) основні питання взаємодії,

Взаємодія організовується

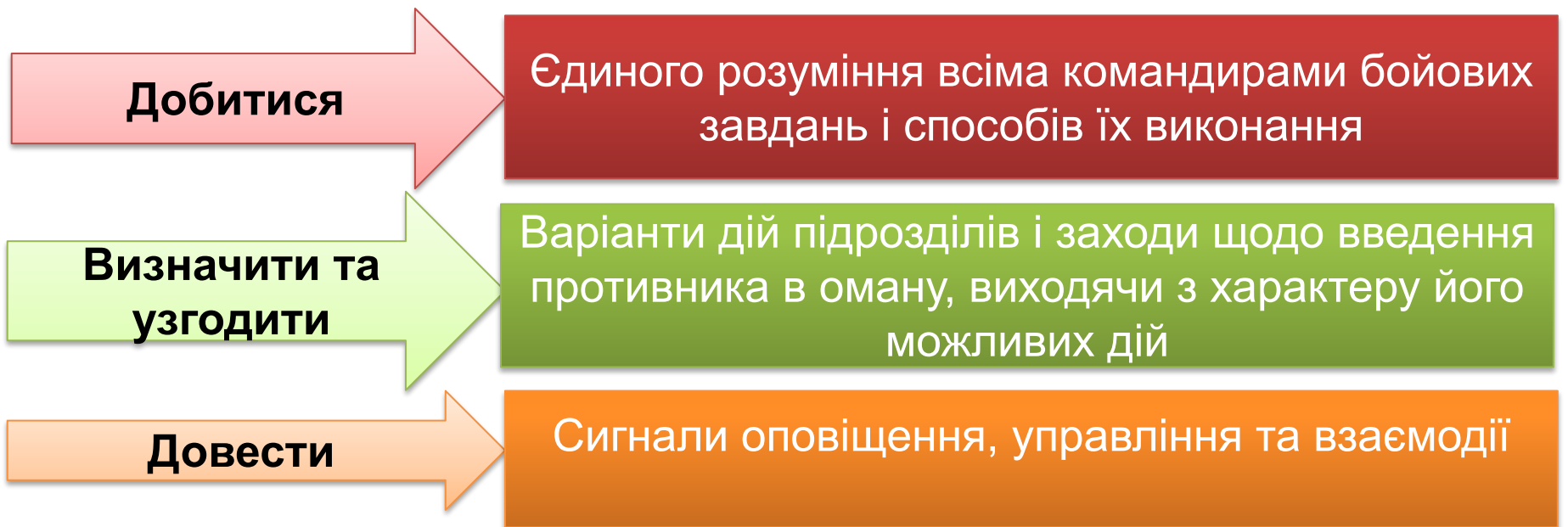
**На
місцевості**

- На глибину зору

**По карті (на
макеті
місцевості)**

- На всю глибину бойового завдання.

Під час організації взаємодії командир батальйону (роти) повинен

Організація взаємодії може здійснюватися

Методом вказівок
командира батальйону
(роти)

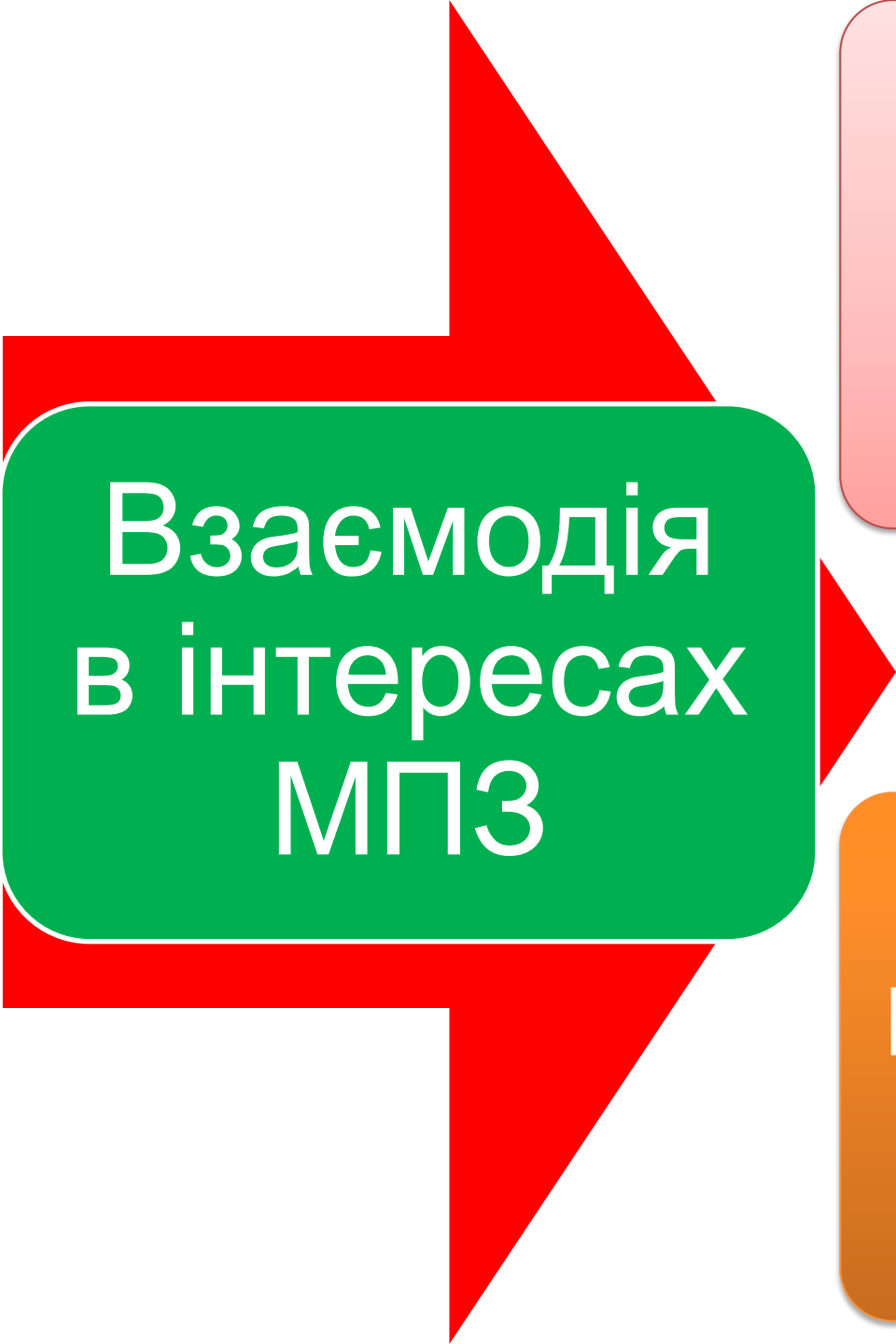

Методом заслуховування доповідей
командирів підрозділів з
послідовним відпрацьовуванням
порядку дій підрозділів за кожним
завданням

Комбінований метод
(поєднує елементи
попередніх)

**В умовах обмеженого часу командир батальйону (роти)
організовує взаємодію, як правило, методом вказівок**

Взаємодія
в інтересах
МПЗ

Організовується
заступником
командира з МПЗ.

На підставі
рішення командира
на застосування
військ.

Узгоджене застосування сил і засобів МПЗ досягається

1. Чітким плануванням

2. Організацією і підтриманням безперервної взаємодії

за
завданнями

часом

і місцем

між органами
управління, частинами
(підрозділами) і
структурами МПЗ

Взаємодія в ході організації МПЗ організовується і здійснюється, перш за все, в інтересах тих угруповань військ, які діють на основних напрямках (в районах) і виконують головні завдання

Взаємодія в інтересах МПЗ

Сукупність

Узгоджених

Взаємопов'язаних

- за метою
- за завданнями
- за місцем
- за часом

Дій (заходів)

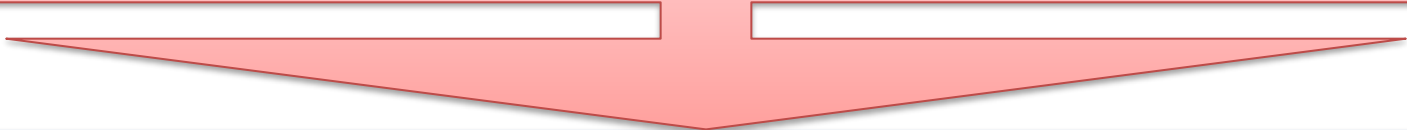
Які проводяться командирами (начальниками), штабами, структурами МПЗ

Зміст взаємодії в інтересах МПЗ

1. Напрями взаємодії під час виконання завдань ІПЗ

Взаємодія з державними органами, громадськими та релігійними об'єднаннями та волонтерськими організаціями, органами культури з метою:

інформування особового складу про обстановку

ефективного вирішення соціальних проблем військовослужбовців і членів їх сімей

для розширення можливостей забезпечення культурологічних потреб військовослужбовців, організації відпочинку і дозвілля особового складу військ

сприяння в організації забезпечення духовних потреб військовослужбовців (душпастирська опіка).

2. Напрями взаємодії під час виконання завдань ПЗ

Взаємодія організовується з начальниками медичної служби які разом із службовими особами структур МПЗ, військовими психологами беруть участь:

у плануванні та проведенні психогігієнічних і психопрофілактичних заходів щодо збереження психічного здоров'я особового складу

виявленні військовослужбовців з пониженою нервово-психологічною стійкістю, психогенними травмами та розладами

вживають заходів щодо організації та надання необхідної медичної та психологічної (психіатричної) допомоги психотравмованим при проведенні психологічної реабілітації

при проведенні медичної реабілітації військовослужбовців, які перебувають на лікуванні в госпіталях або цивільних медичних установах.

Заступники командирів з МПЗ зобов'язані організовувати взаємодію та застосовувати сили і засоби інших видів забезпечення для виконання заходів МПЗ, тому на підставі рішення командира на застосування військ вони визначають:

1.

• завдання, за якими організовується взаємодія

2.

• порядок взаємного обміну представниками і інформацією з сусідами, структурами МПЗ інших силових відомств діючих в районі виконання бойового завдання

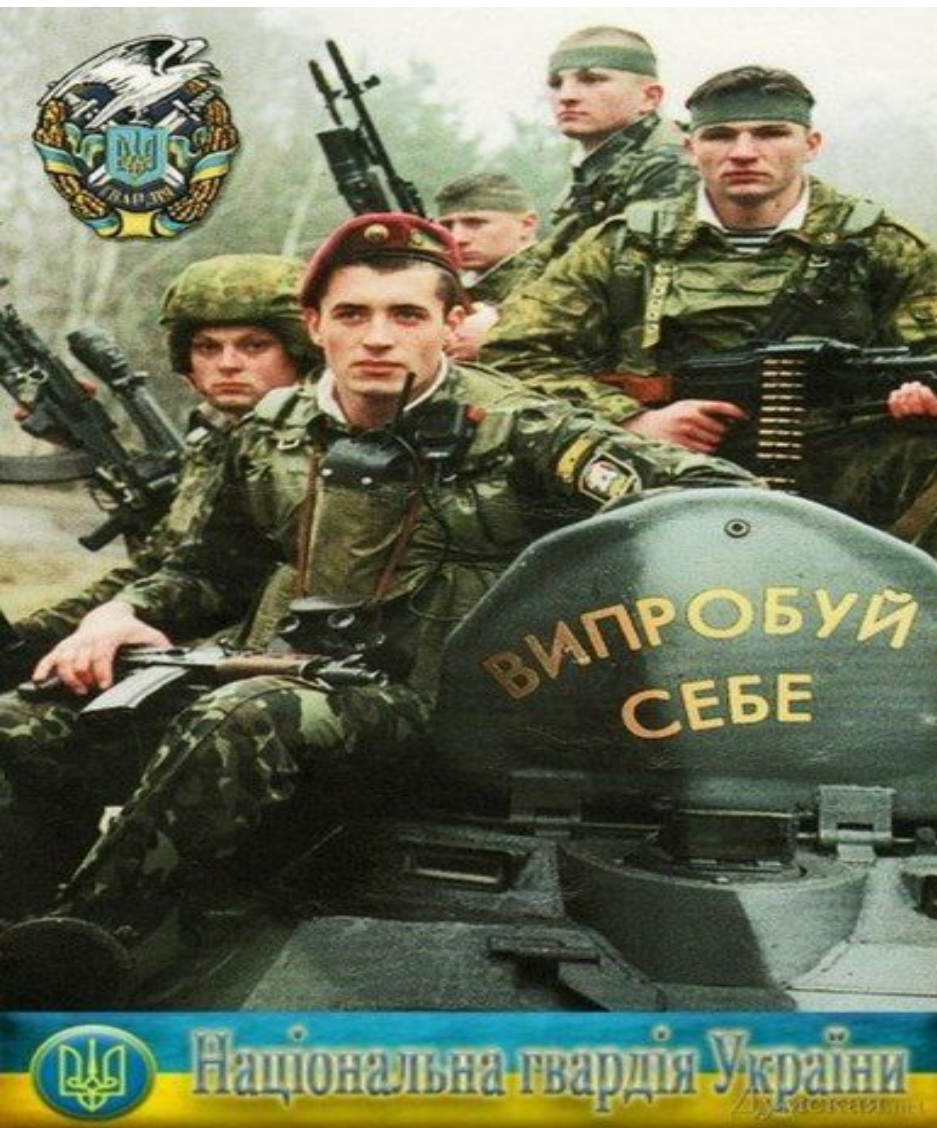
3.

• час, місце, способи і методи організації взаємодії

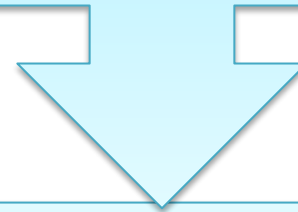
4.

• категорії посадових осіб (при необхідності), що залучаються до організації взаємодії.

Завдання сусідів та умови взаємодії з ними в інтересах МПЗ

Завдання органів МПЗ
(по роботі з особовим
складом, виховної
роботи) ІВФ та ПрО

Методи взаємодії з
ними та місця
розгортання їх пунктів
управління тощо.

Взаємне інформування
(обмін інформацією)

МПС особового складу військ
противника

МПС своїх військ
(підпорядкованих, доданих та тих,
що підтримують)

СПО в районі (зоні) дій

Визначення ставлення населення
до військ та їх дій

**Взаємодія в інтересах
МПЗ організовується
заступником командира
з МПЗ на підставі
рішення на
застосування військ
(сил).**

Метою

Завданнями

**Взаємодія –
сукупність
узгоджених
дій за**

Місцем

Часом

Зміст взаємодії

**Вироблення
єдиного
розуміння
обстановки, що
склалася.**

**Визначення
напрямків і питань
організації
взаємодії,
узгодження порядку
її проведення.**

**Визначення
пріоритетності та
черговості
проведення
заходів взаємодії.**

**Планування
заходів взаємодії
та узгодження їх за
місцем і часом
проведення.**

Взаємодія організовується із

Вищим

Штабом.
Органом МПЗ.
Заступником з МПЗ.
Начальниками родів військ і служб.
Сл.особами органу управління.

Взаємодія організовується із

Сл.особами структур МПЗ

Приданих підрозділів
Тих, підрозділів які діють попереду
Тих, підрозділів які підтримують

Взаємодія організовується із

Відповідними сл.особами

ДПСУ
НГУ
НПУ
ДСНС
СБУ

Підтримуються зв'язки з

Цивільними

Органами влади.
Місцевого самоврядування.
Громадськими організаціями.
ЗМІ.
Релігійними конфесіями.

Із штабом узгоджуються:

1

- Порядок роботи штабу на період підготовки замислу та планування бойових дій.

2

- Порядок обміну інформацією щодо змін бойової обстановки, МПС своїх військ та військ противника, СПО та можливих її змін.

3

- Порядок підтримання взаємодії в інтересах МПЗ в ході бойових дій.

4

- Питання можливого використання засобів зв'язку та єдиної автоматизованої системи управління ЗС України в інтересах МПЗ.

5

- Порядок підготовки документів з МПЗ та строки їх доведення до військ.

Із заступником командира та начальниками родів військ і служб узгоджуються:

1

- Порядок обміну інформацією щодо бойової обстановки, МПС особового складу військ противника та підпорядкованих військових частин і підрозділів, СПО у районі дій та можливих її змін.

2

- Особливості планування та організації заходів МПЗ у підпорядкованих військових частинах та підрозділах.

3

- Порядок використання сил та засобів родів військ і служб для виконання заходів МПЗ.

4

- Порядок забезпечення підпорядкованих військових частин та підрозділів періодичними друкованими виданнями, ТЗП.

5

- Порядок управління МПЗ, можливого використання в інтересах МПЗ засобів зв'язку підпорядкованих відповідним заступникам, начальникам родів військ та служб.

6

- Порядок та терміни подання донесень з МПЗ.

Із відповідними органами та службовими особами ДПСУ узгоджується порядок обміну даними :

1

- СПО в прикордонній смузі та порядок проведення спільних заходів щодо її стабілізації

2

- Скупчення військ противника поблизу державного кордону, їх наміри, можливий характер дій та МПС особового складу.

3

- Проведення спільних заходів в прикордонній смузі та зонах відповідальності.

4

- Розповсюдження матеріалів ІПВ в прикордонних районах.

5

- Використання сил та засобів ДПСУ в інтересах МПЗ дій ЗС України.

Із відповідними органами та службовими особами НГУ та НПУ узгоджується порядок обміну інформацією:

1

- Криміногенної обстановки в районах дислокації та виконання завдань за призначенням військами .

2

- МПС НЗФ.

3

- Проведення спільних заходів захисту від негативного ІПВ противника.

4

- Недопущення розповсюдження серед місцевого населення пліток, чуток, запобігання провокування кризових ситуацій та загостренню СПО.

5

- Співпраці під час роботи у фільтраційних пунктах (таборах біженців) та районах з нестабільною СПО, компактного проживання національних меншин.

6

- Пошуку військовослужбовців, які самовільно залишили військові частини.

7

- Надання інформації, спрямованої на виявлення, розкриття та припинення злочинів, пов'язаних з тероризмом, організованою злочинністю, корупцією, проти власності та порушення особистих прав і свобод військовослужбовців, членів сімей, їх близьких родичів; організації спільних профілактичних заходів щодо запобігання злочинам та іншим правопорушенням.

8

- Використання сил та засобів НГУ та НПУ в інтересах МПЗ дій військ (сил) ЗС України.

Із відповідними органами та службовими особами ДСНС узгоджується порядок обміну інформацією :

1

- Рівень морально-психологічного дискомфорту (стресу) населення в кризових районах дій військ.

2

- Порядок проведення спільних заходів щодо стабілізації СПО, формування адекватного ставлення населення до військ та їх дій.

3

- Порядок проведення спільних заходів щодо захисту від негативного ІПВ противника, недопущення розповсюдження серед місцевого населення пліток, чуток, запобігання провокування кризових ситуацій.

4

- Заходи з евакуації населення.

5

- Порядок та можливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям і гуманітарної допомоги населенню.

6

- Порядок використання сил та засобів ДСНС в інтересах МПЗ дій військ (сил) ЗС України.

Із відповідними органами та службовими особами СБУ узгоджується порядок обміну інформацією:

1

- СПО в районі (зоні) дій військ (сил) та отримання інформації про імовірні кризові варіанти її розвитку.

2

- Наявність НЗФ, терористичних, злочинних груп та сепаратистських утворень.

3

- Проведення спільних заходів щодо захисту особового складу від негативного ІПВ противника.

4

- Узгодження спільних дій (у межах компетенції) для забезпечення виконання заходів правового режиму воєнного та надзвичайного стану.

5

- **Виявлення ознак ІПВ на населення та особовий склад ЗС України та інші можливості впливу на них в інтересах виконання завдань визначених військам.**

6

- **Отримання загроз життю, здоров'ю, житлу чи майну військовослужбовців, членів сімей та їх близьких родичів для забезпечення їх захисту.**

7

- **Використання системи ПсЗ СБУ в інтересах МПЗ дій військ (сил) ЗС України.**

Із органами державної влади та місцевого самоврядування узгоджується порядок обміну інформацією

1

- СПО в районі (зоні) дій (впливу політичних партій та рухів на процес формування громадської думки).

2

- Організації спільних заходів захисту від негативного ІПВ противника в недопущенні розповсюдження серед місцевого населення пліток, чуток, запобігання провокування кризових ситуацій.

3

- Надання гуманітарної допомоги.

4

- Організації відпочинку та дозвілля особового складу військових частин.

5

- Розповсюдження серед місцевого населення контрпропагандистських матеріалів.

6

- Виконання мобілізаційних завдань на виготовлення поліграфічної продукції, надання послуг телерадіомовлення та культурологічної роботи відповідно до укладених договорів та підготовки пропозицій щодо передачі мобілізаційних завдань іншим підприємствам, у разі ліквідації підприємств.

7

- Забезпечення законності і правопорядку у місцях розташування військових частин (залишених військових містечок), додержання прав і свобод громадян.

8

- Надання гуманітарної та соціально-правової допомоги військовослужбовцям та членам їх сімей.

9

- Організації евакуації населення.

10

- Можливості використання місцевої медичної та оздоровчої бази в інтересах надання медичної та психологічної допомоги психотравмованим військовослужбовцям та їх реабілітації.

Із ЗМІ (регіональними медіа центрами) узгоджуються порядок отримання інформації

1

- Щодо СПО в районі (зоні) дій військ та можливі варіанти її розвитку, ставлення до військ та їх дій.

2

- Щодо соціально-психологічні обстановки серед місцевого населення.

3

- Щодо використання регіональної (місцевої) поліграфічної бази (за згодою) в інтересах МПЗ.

4

- Щодо порядку забезпечення військових частин періодичними друкованими виданнями, висвітлення в ЗМІ правдивої (об'єктивної) інформації про війська та їх дії, героїчні вчинки військовослужбовців.

Із релігійними об'єднаннями та конфесіями узгоджується

**Порядок
відвідування.**

**Організація
зустрічей
священнослужи-
телів з
особовим
складом.**

**З метою організації та
здійснення душпастирської
опіки**

Основні питання взаємодії

Взаємне інформування (обмін інформацією)

Спільне використання джерел отримання відповідної інформації

Обмін досвідом з питань планування та організації МПЗ

Планування проведення спільних заходів в інтересах МПЗ дій військ

Спільне використання сил та засобів, цивільної інфраструктури, ЗМІ в інтересах МПЗ дій військ

Створення координаційних мобільних груп

В плановій таблиці взаємодії відображаються

можливий характер дії противника по завданням бою

Оперативно-тактичні завдання, що виконуються спільно з частинами (підрозділами) видів, окремих родів військ ЗС, родів військ та спеціальних військ

сили і засоби, що залучаються для виконання завдань та порядок їх дій по завданням , місту і часу

Порядок управління військами

Заходи забезпечення дій підрозділів

Висновки до першого питання

1. Таким чином, здійснення в повному масштабі всього комплексу заходів щодо взаємодії в інтересах МПЗ є одним з важливих умов досягнення успіху в сучасній війні. Командири, структури МПЗ, організовуючи МПЗ, створюють оптимальні умови для нормального функціонування соціально-психічних процесів у військових колективах.

2. Ігнорування військовими кадрами закономірностей МПЗ, організація діяльності військ без урахування специфіки їх прояву призводять до прорахунків у підготовці військ, зниження морального духу особового складу та до невиконання поставлених перед підрозділом завдань.

Друге питання

Методика організації контролю та надання допомоги підлеглим в інтересах виконання бойового завдання.

У СИСТЕМІ ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗС України

Оперативне
(бойове)

Морально -
психологічне

Технічне

Тилове

Медичне

**на морально-психологічне забезпечення
покладаються загальні та спеціальні функції,
які характеризуються певним змістом і
визначають його роль та завдання в загальній
системі всебічного забезпечення діяльності
військ (сил) ЗС України**

Загальні функції МПЗ

Організаторська робота в інтересах МПЗ передбачає:

1. Організацію управління МПЗ.

2. Організацію взаємодії в інтересах МПЗ.

3. Організацію підготовки сил та забезпечення військ (сил) засобами МПЗ.

4. Організацію контролю та надання допомоги підлеглим.

Організаторська робота в інтересах МПЗ бойових дій батальйону (роти)

Важлива і складна частина управлінської діяльності командира, його заступників і штабу.

Вона є етапом практичної реалізації рішення командира на бій (дії).

Організація

**Координування
діяльності сил і
засобів МПЗ**

**Впорядкування та
об'єднання їх
зусиль**

**З метою
виконання
запланованих
заходів,
досягнення
поставленої мети.**

В ході роботи командир повинен :

Перевірити укомплектованість:

- особовим складом
(навченість і здатність до дій);
- озброєнням;
- матеріальними засобами;
- злагодженість підрозділів
(при наявності часу).

Розглянути;

Уточнити

(при необхідності);

Затвердити рішення
підлеглого командира.

Довести до підлеглого
командира:

- завдання, які вирішуються своїми засобами;
- засобами старшого начальника в його інтересах.

Переконатися, що:

- бойові дії в усіх ланках організовані, повністю підготовлені і забезпечені;
- підрозділи, особовий склад готові до виконання завдань.

У підрозділах перевіряється

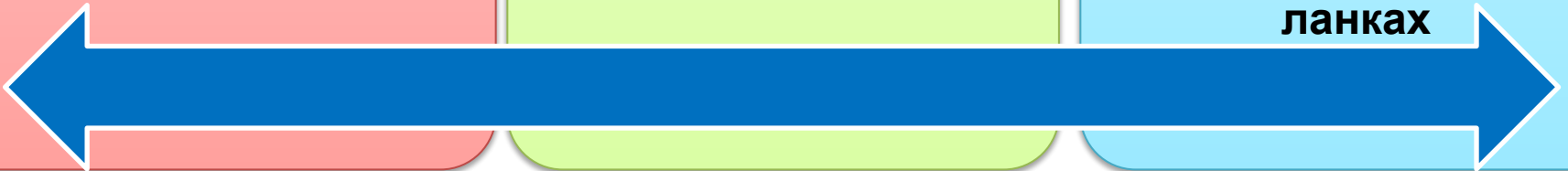
**У солдатів - знання
свого завдання,
завдання відділення,
сигналів управління,
оповіщення,
взаємодії,
розпізнавання,
цілевказівки і порядок
дій за ними,
забезпеченість
боєприпасами**

**В підрозділах - стан,
забезпеченість
матеріальними
засобами і готовність
до виконання
завдань; стійкість і
безперервність
управління; при
необхідності -
злагодженість
підрозділів**

**У командирів рот -
правильне з'ясування
порядку та
послідовності
виконання завдання,
відповідність завдань
з прийнятими
рішеннями і
загальному задуму;
якість і повноту
виконання заходів по
організації дій у всіх
ланках**

В результаті роботи командир

Практично
оцінює готовність
підрозділів до
виконання
поставлених
завдань;

Виявляє
невирішені
проблеми і
труднощі, які
можуть вплинути
на їх готовність;

Надає допомогу
в усуненні
виявлених
недоліків на
місці.

Методи контролю

Особистий виїзд командира безпосередньо в війська;

Шляхом переговорів з технічних засобів зв'язку;
--

Вивчення бойових документів, які подаються підлеглими;

Спостереження за діями військ з повітря (за допомогою дронів);

Спостереження за діями військ з наземних спостережних пунктів;

Прослуховування переговорів і передач, що ведуться по радіо і радіорелейним засобам зв'язку.

Контроль

**Постійний процес,
спрямований на
забезпечення
поставленої мети
та завдань МПЗ
шляхом
своєчасного
виявлення:**

**Проблем та
відхилень в
діяльності
суб'єктів МПЗ.**

**Змін
обстановки**

**МПС
особового
складу.**

Контроль полягає

У визначенні рівня досягнення мети
МПЗ

Постійний процес,
спрямований на
забезпечення поставленої
мети та завдань МПЗ

Шляхом своєчасного
виявлення проблем
та відхилень в діяльності
суб'єктів МПЗ

МПС особового складу.

Коригування полягає

В наданні рекомендацій
щодо способів
виправлення помилок.

У визначенні шляхів
досягнення
ефективності
і результативності МПЗ.

Командир особисто або через своїх заступників (штаб батальйону) перевіряє на місці готовність підрозділів до виконання бойового завдання, надає командирам підрозділів допомогу у вирішенні проблемних питань та усуненні недоліків

У підрозділах перевіряється їх стан, укомплектованість особовим складом, озброєнням і технікою, забезпеченість боєприпасами, паливом, іншими МтЗ, при наявності часу – злагодженість підрозділів

Під час роботи з командирами підрозділів визначається відповідність прийнятих ними рішень до поставлених бойових завдань; перевіряється повнота і якість виконання заходів з організації вогневого ураження, взаємодії, управління та **всебічного забезпечення бою** .

Заступник командира з МПЗ під час контролю за підготовкою підпорядкованих підрозділів до виконання поставлених завдань особисто працює в підрозділах,:

Вивчає, аналізує, узагальнює та доводить до особового складу зміни бойової та соціально-політичної обстановки.

Відслідковує зміни МПС особового складу, а також зміни в МПС військ противника.

Здійснює інформування особового складу про найбільш вдалі способи ураження противника, мужні й героїчні вчинки військовослужбовців.

Уточнює основні завдання МПЗ у відповідності зі змінами обстановки та бойових завдань підрозділам, своєчасно доводить їх до підлеглих.

Організовує доставку в підрозділи періодичних видань і листування військовослужбовців.

Організація контролю та надання допомоги передбачає:

Доведення та роз'яснення підлеглим мети та завдань МПЗ бойових дій.

Збір інформації про МПС особового складу та іншу обстановку.

Надання підлеглим практичної допомоги з питань планування, організації та проведення заходів МПЗ.

Контроль за виконанням поставлених завдань МПЗ.

Удосконалення процесів організації заходів МПЗ, забезпечення їх ефективності старшими начальниками.

Доповідь командирів та старшому начальнику з МПЗ про виконану роботу та реальний стан справ у підпорядкованих підрозділах.

Під час здійснення контролю перевіряються

1. Своєчасність доведення до підлеглих бойових завдань та завдань МПЗ.

2. Знання та вірне розуміння командуванням оперативної (бойової) та СП обстановки.

3. Правильне розуміння командуванням змісту отриманого завдання та завдань з МПЗ.

4. Здатність командування, інших службових осіб якісно спланувати, організувати та виконати завдання МПЗ.

5. Своєчасність та достовірність зроблених висновків про МПС особового складу противника, своїх військ та СПО в районі дій.

Під час здійснення контролю перевіряються

6. Своєчасність організації планування МПЗ.

7. Якість відпрацювання та скоригованість Плану МПЗ.

8. Якість організації, своєчасність та ефективність проведених заходів МПЗ.

9. Готовність засобів МПЗ до застосування.

10. Якість організації взаємодії в інтересах МПЗ бойових дій.

11. Якість організації зв'язку та готовність системи управління МПЗ.

Додатково аналізуються:

1.

- Загальне ставлення особового складу до виконання поставленого завдання та ступінь свідомого розуміння необхідності його виконання.

2.

- Розповсюдженість (рівень поширення) серед особового складу недостовірної інформації, чуток, негативних явищ, наявність національних, політичних, релігійних, соціальних протиріч.

3.

- Ступінь сприйняття особовим складом негативного ІПВ противника.

4.

- Рівень дисциплінованості та правопорядку, згуртованості особового складу навколо командирів, довіри до них.

5.

- Рівень взаємовідносин особового складу з цивільним населенням в районі дій, ставлення населення до військ та їх дій (можливих дій).

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

1. Якщо управляти, не цікавлячись або не вміючи стежити за виконанням, то, «у військовій справі це прямо загибель».
2. Історія воєн знає чимало прикладів, коли відсутність своєчасного і дієвого контролю приводило до зриву виконання поставлених завдань.
3. У сучасному загальновійськовому бою, однією з характерних рис якого є швидкі і різкі зміни обстановки, роль контролю в порівнянні з минулим ще більше зросла.

Завдання на самостійну підготовку

1. Доопрацювати навчальний матеріал

2. Бути готовим до письмового опитування засвоєння матеріалу.

Наступне заняття Т. 8. Заняття 4. Робота заступника командира підрозділу з морально-психологічного забезпечення щодо підготовки плану МПЗ бою.

Хід і результати збройної боротьби безпосередньо залежать від ступеня моральної готовності та психологічної стійкості військовослужбовців

(Концепція морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення операцій (бойових дій) Збройних Сил України.)

Затверджена наказом МОУ від 5.05.1999р. №142

Дякую за увагу!